

Hoezo ambitieus?

In deze laatste column van 2019 allereerst een korte terugblik:

- Het afgelopen jaar hebben we onze opleiding tot een erkende hbo-opleiding zien uitgroeien.
- De zorgverzekeraars hebben massaal onze rekensystematiek omarmd. Hiermee hebben we de bevestiging gekregen dat de manier waarop wij vinden dat een prothese moet worden gemaakt, de manier is waarop een prothese moet worden gemaakt.
- Bij de NZa hebben we samen met tandartsen, mondhygiënisten, verzekeraars en de consumentenorganisaties actief meegedacht en meegepraat over de ambities van de mondzorg en de toekomstige bekostiging daarvan. Ontzettend belangrijk om onze positie als (technologisch)zorgverlener te bewaken en duidelijk te blijven maken dat we bijvoorbeeld ook innovatief voorop lopen.
- We zijn een financieel gezonde, hechte vereniging met actieve leden met een enorm hart voor het vak. Alleen al de opkomsten bij de ledenvergaderingen laten dit zien.
- Inmiddels praten we mee aan iedere bestuurs- en beleidstafel in de mondzorg, hebben een voortrekkersrol bij onder andere 'De Mond Niet Vergeten' en nemen inmiddels zelfs actief deel aan richtlijnontwikkeling bij het KiMo.

Activiteiten die tot kort geleden misschien wel onmogelijk leken. Het komende jaar vieren we op 9 oktober het 45-jarig bestaan van onze vereniging met een groot feest. 45 jaar waarin ambitieuze tandprotheticci keihard hebben gewerkt en er voor hebben gestreden dat we dit feest kunnen vieren. Talloze voorzitters, bestuursleden, regiovoorzitters, onderhandelaars, 'schoppers' en 'duwers' die nu met vaste overtuiging en een gerust hart de huidige en komende bestuurders en medewerkers verder laten bouwen op de fundering die zij legden.

Het ONT is een echte vereniging voor en door tandprotheticci! Ik dank jullie allen hiervoor.

Fijne feestdagen en een goed nieuwjaar (en tot ziens op ons feest op 9 oktober 2020 ;-)!)

Rob van Straten,
Vice-voorzitter ONT

Senior beleidsmedewerker en
plaatsvervangend directeur

Frederik Vogelzang naar ONT

Tekst: Gerben Stolk / PlumaTekst

Voor het eerst in de geschiedenis van de ONT treedt iemand in dienst bij onze vereniging. Vanaf 1 februari werkt Frederik Vogelzang drie dagen per week als senior beleidsmedewerker en plaatsvervangend directeur. Een kennismaking met de man die kan bogen op een schat aan ervaring en een groot netwerk binnen de eerstelijnsgezondheidszorg.

"Ik houd ervan met een enthousiaste club mensen iets nieuws op te zetten. Dat hoop ik ook te doen bij de ONT. De ambitie leeft om de beroepsvereniging verder te professionaliseren en de tandprotheticci nog nadrukkelijker op de kaart te zetten." Dit vertelt Frederik Vogelzang kort nadat zijn aanstelling is rondgekomen.

Wie is Frederik Vogelzang?

"Ik ben 47 jaar en woon in Utrecht, samen met mijn vriendin. Op dit moment werk ik nog als programmamanager kwaliteitsbeleid

en multidisciplinaire zorg bij InEen, de organisatie die de eerste lijn versterkt, vernieuwt en verbindt en die de belangen behartigt van de georganiseerde eerste lijn en huisartsenzorg. InEen ontstond in 2014 na een fusie tussen de Vereniging Georganiseerde eerste lijn (LVG), de Vereniging Huisartsenposten Nederland (VHN) en de Landelijke Organisatie voor Keten zorg (LOK)."

Welke opleidingen heb je gevolgd?

"Ik ben een fietsliefhebber. Zeker als tiener en twintiger zat ik vaak op de racefiets. Ik

Na afloop van de algemene ledenvergadering op 7 november jl. kon de arbeidsovereenkomst getekend worden.

Jaargang 15 – Nummer 4 – december 2019

Dental revu is een uitgave van de Organisatie van Nederlandse Tandprotheticci (ONT) en verschijnt vier keer per jaar. De kosten voor een advertentie bedragen € 250,- voor een kwart pagina, € 500,- voor een halve pagina en € 750,- voor een hele pagina.

Endredactie | Gerben Stolk / PlumaTekst, freelance journalist

Hoofredactie | Marnix de Romph, directeur ONT

Redactieadres | ook voor de digitale nieuwsbrief
Organisatie van Nederlandse Tandprotheticci
Postbus 1312, 2130 EK Hoofddorp
Telefoon: 023-7200444
Email: info@ont.nl
Internet: www.kunstgebit.nl / www.ont.nl

DTP en Productie | Mail Succes, Gouderak

Copyright | Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd of openbaar gemaakt in enige vorm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het bestuur van de Organisatie van Nederlandse Tandprotheticci.

wilde graag meer kennis opdoen over het bewegingsapparaat, zowel vanuit biologisch-medisch als psychosociaal perspectief. Daarom koos ik na het vwo in Drachten voor de studie Bewegingswetenschappen aan de Rijksuniversiteit Groningen. Begin jaren negentig was dat. In het decennium erna, toen ik al een tijd werkte, voelde ik de behoefte meer te leren over beleid in de gezondheidszorg. Ik heb toen de masterstitel 'Health Economics, Policy and Law' behaald binnen het Instituut Beleid en Management in de Gezondheidszorg van de Erasmus Universiteit Rotterdam."

Hoe zag het begin van je loopbaan eruit?

"Ik kwam terecht in de commerciële hoek van de gezondheidszorg. Mijn functie was accountmanager en productiespecialist bij een klein familiebedrijf dat longfunctie- en cardiologische apparatuur verkocht. De longfunctieapparatuur was vooral bedoeld voor de eerste lijn en de cardiologische apparatuur voor arbeidsgeneeskundige zorg zoals die bijvoorbeeld wordt geleverd door arbodiensten. Vervolgens heb ik vijf jaar als consulent gewerkt bij de Stichting Hoofd Hart en Vaten, een voorloper van de Harteraad, de patiëntenvereniging voor hart- of vaatpatiënten en hun naasten. De Stichting Hoofd Hart en Vaten was een dochterorganisatie van de Nederlandse Harststichting die patiëntenorganisaties ondersteunde op het vlak van hart- en vaataandoeningen."

Wat heb je daar zoal geleerd?

"Binnen de beleidsmatige ondersteuning bekleedde ik de rol van beleidsadviseur, coach voor vrijwilligers en coördinator van activiteiten. Een interessante ontwikkeling in die jaren was dat bijna twintig regionale hartpatiëntenorganisaties zich wilden omvormen tot één landelijke vereniging van deze organisaties. Dat is gelukt. Ik was nauw betrokken bij dit proces en heb geleerd wat bij organisatorische vernieuwing komt kijken. Dergelijke initiatieven lopen als een rode draad door mijn loopbaan: ik beleef er plezier aan om met een groep gedreven mensen iets nieuws te ontwikkelen."

Wat was de volgende uitdaging?

"Tussen 2000 en 2005 had ik me bij de Stichting Hoofd Hart en Vaten met plezier ingezet voor de belangen van patiënten. Het leek me boeiend daar een vervolg aan te geven bij een andere patiëntenorganisatie. Ik ging als senior beleidsadviseur aan de slag

bij de Nederlandse Patiënten Consumenten Federatie, de huidige Patiëntenfederatie Nederland. Daar heb ik me gericht op het realiseren van patiëntgerichte eerstelijnszorg. De federatie wilde een visie ontwikkelen waarbij vanuit de patiënt naar de zorg werd gekeken. Ik heb mede geïnventariseerd wat patiënten belangrijk vonden. De visie kreeg de naam 'Eerstelijnszorg voorop!' en de kern was: willen we het hoofd bieden aan de uitdagingen die op ons afkomen in de eerste lijn, dan is meer samenwerking noodzakelijk. Deze boodschap is nog altijd actueel. Ik heb ook bijgedragen aan zorginkoop-projecten en de ontwikkeling van kwaliteitsindicatoren vanuit patiëntenperspectief. Tijdens gesprekken met zorgverzekeraars vertelden we wat volgens ons nodig was bij de inkoop van eerstelijnszorg voor patiënten. In deze

periode hebben we samen met het Nivel - het Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg - een website ontwikkeld om vraag en aanbod van zorg in wijken op elkaar te kunnen afstemmen".

En weer raakte je betrokken bij een samensmelting van organisaties.

"Via de Nederlandse Patiënten Consumenten Federatie kwam ik in contact met mensen bij de Vereniging Huisartsenposten Nederland. Zij ijverden voor een organisatie van zorggroepen. Uiteindelijk zou dit de Landelijke Organisatie voor Ketenzorg worden, de LOK, een samenwerking van de Vereniging Huisartsenposten Nederland, de Vereniging Georganiseerde eerste lijn en de Landelijke Huisartsenvereniging. Mijn werkgever

leende me voor een aantal dagen per week uit als coördinator van de LOK. Hier heb ik bijvoorbeeld kwaliteitsbeleid voor zorggroepen ontwikkeld, landelijke benchmarks

Nederlandse Zorgautoriteit en de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd. In mijn tijd bij de Nederlandse Patiënten Consumenten Federatie heb ik ook regelmatig rond de tafel

ONT is het natuurlijk belangrijk dat ik de beroepsgroep en de organisatie goed ga leren kennen. Ik ben onder meer benieuwd naar de manier waarop tandprothetici vakmanschap koppelen aan zorgverlenerschap. Ik wil sowieso graag op bezoek gaan in een aantal praktijken om te weten wat er leeft onder tandprothetici. Wat is bijvoorbeeld hun drive, want zijn hun doelen, hoe willen ze die bereiken en ondervinden ze daarbij belemmeringen? Vanuit de ONT hoop ik tandprothetici te kunnen helpen bij het zetten van de gewenste stappen en het oplossen van knelpunten."

Wat doe jij in je vrije tijd?

"Mijn liefde voor fietsen is nooit verdwenen. In mijn vrije tijd stap ik regelmatig op mijn racefiets of mountainbike voor ritjes in de prachtige omgeving van Utrecht. Bewegen in de buitenlucht is goed om even afstand te nemen van de dagelijkse beslommingen. Verder hebben mijn vriendin en ik een camperbusje. Daarmee reizen we 's zomers door Europa. En in de week voordat ik aan mijn werk bij de ONT begin, hoop ik nog even te kunnen skiën in de Dolomieten."

'Ik wil graag snel horen wat er leeft onder tandprothetici'

ketenzorg opgezet, via enquêtes monitoring van zorginkoop gedaan en met verzekeraars gesprekken gevoerd over inkoop van chronische zorg."

Je was inmiddels bekend bij alle partijen die in 2014 zouden opgaan in InEen.

"Ik heb de voorbereidingen op de fusie van nabij meegemaakt en was een groot voorstander van die krachtenbundeling. Hiermee werden de belangenbehartiging en innovatiekracht van de eerste lijn versterkt. Ik ben dan ook bij InEen verder gegaan als programmanager en in het begin ook betrokken geweest bij de nieuwe huisartsenbesteding. Als programmamanager maak je ook deel uit van het managementteam en geef je leiding aan een team van beleidsmedewerkers. In de afgelopen jaren heb ik me onder meer gewijd aan persoonsgerichte zorg, een landelijk plan van aanpak rond de zorg voor kwetsbare ouderen, belangenbehartiging op het gebied van ggz en de beleidsvorming rond de integratie van chronische zorgprogramma's."

En toen klopte de ONT aan...

"Ik ken ONT-directeur Marnix de Romph al vanuit mijn tijd bij de Nederlandse Patiënten Consumenten Federatie. Hij was InEen-directeur in de eerste twee jaren van de vereniging. Marnix vertelde me dat het bestuur en de leden van de ONT een aantal nieuwe zaken willen neerzetten. Dat past helemaal bij mijn voorliefde voor veelbelovende initiatieven in samenwerking met enthousiaste mensen. We gaan onder meer werken aan verdere professionalisering van de ONT, nog sterkere profilering van de tandprotheticus, de nieuwe opleiding en het vervolg op de 'De Mond Niet Vergeten' over mondzorg bij ouderen."

Waarom ben jij hiervoor geschikt?

"Ik heb kennis, ervaring en een uitgebreid netwerk in de zorg opgebouwd. Zo heb ik contacten bij zorgverzekeraars, patiëntenorganisaties, het ministerie van VWS, de

gezet met beroepsverenigingen uit de mondzorg, waaronder de ONT. Verder ben ik gewend om te werken binnen een verenigingsstructuur, die een geheel eigen dynamiek met zich meebrengt. De kernactiviteiten van verenigingen van patiënten en zorgverleners zijn volgens mij deels vergelijkbaar. Ze richten zich onder meer op het organiseren van de ontmoeting tussen leden, belangenbehartiging en informatievoorziening over bijvoorbeeld nieuwe ontwikkelingen."

Hoe ziet jouw werkweek eruit vanaf 1 februari?

"Drie dagen per week ga ik me inzetten voor de ONT en twee dagen ben ik beschikbaar als zelfstandig adviseur voor partijen in de eerste lijn. Voor mijn werkzaamheden bij de

ADVERTENTIE

De praktijk van... Marja Marskamp

Gesmeerde bedrijfsovername

Tekst: Gerben Stolk / PlumaTekst

“Ik wilde mijn praktijk overdragen aan iemand met dezelfde normen en waarden als ik. Het doet me veel plezier dat dit is gelukt.” Nico Lubberts deed op 1 oktober een stap terug ten faveure van zijn 26 jaar jongere collega Marja Marskamp. Zij zegt: “Met het oog op de bekendheid en vertrouwdheid heb ik de naam ‘Tandprothetische Praktijk Lubberts’ gehandhaafd. Alleen ‘N.M.’ heb ik niet overgenomen, want die letters verwijzen naar Nico’s voornamen.”

Hij overwoog rechercheur of motoragent te worden. Zij ambieerde een carrière als musicus en werkte als turntrainer. Hoe afwijkend de jeugdplannen en achtergronden van Nico Lubberts en Marja Marskamp ook zijn, zij belandden uiteindelijk beiden achter een stoel in een tandprothetische praktijk en prijzen zich gelukkig met deze loop van de geschiedenis. Een andere overeenkomst is het eigenaarschap van Tandprothetische Praktijk Lubberts in Kampen. Lubberts zette de zaak op in 1984 en Marskamp nam de praktijk 35 jaar later over. “Ik blijf in elk geval tot 1 juli 2020 32 uur per week op zzp-basis actief in de praktijk”, zegt

Lubberts (63). “Zo kan Marja langzaam in het praktijkhouderschap groeien.” Marskamp: “Ik ben blij met deze constructie, want er komen in de eerste periode soms toch onbekende zaken op mijn pad.” Lubberts: “De administratie en declaraties heeft Marja in elk geval al snel onder de knie gekregen, mede dankzij administratief en algemeen medewerker Marry Boer.”

Grachtenpand

Een kleinschalige praktijk waar cliënten kunnen rekenen op een persoonlijke benadering. Dat is wat Nico Lubberts altijd heeft

willen bieden in zijn karakteristieke pand aan een gracht in het centrum van Kampen. “Toen ik ongeveer drie jaar geleden begon na te denken over de verkoop van de praktijk, voelde ik de morele verplichting deze formule in stand te houden. Ik wilde de zaak graag overdragen aan iemand met dezelfde opvattingen over bejegening van cliënten als ik. Het was nooit mijn intentie de praktijk over te doen aan een grote organisatie. Dan dreigt toch het gevaar van massaproductie en dat is iets wat ik mijn cliënten niet gunde. Gelukkig had ik een prima kandidaat voor de opvolging in mijn nabijheid: Marja. Zij werkte al sinds 2011 bij mij.”

Marskamp, lachend: “Volgens mij heb jij destijds al na een half jaar tegen mij gezegd: jij gaat ooit de zaak overnemen. Maar lange tijd heeft mijn hoofd er niet naar gestaan. Ik vreesde dat ik door het eigenaarschap weinig tijd zou overhouden voor mijn hobby’s. Pas anderhalf jaar geleden veranderde ik van gedachte. Nico zei: als jij de praktijk niet overneemt, zal ik op zoek moeten gaan naar iemand die wel geïnteresseerd is. Dat was het moment waarop ik pas echt besepte dat het een prachtige kans was en, nog belangrijker, dat ik er inmiddels klaar voor was.”

Beste beslissing

Lubberts werd geboren in Drenthe: in Frederiksoord, een dorp dicht bij Steenwijk. “Toen ik bijna achttien was, had ik twee ideeën over mijn toekomst: bij de politie gaan of tandtechnicus worden. Voor beide ambities had ik ook actie ondernomen. Zo kon het gebeuren dat ik een dag voor de keuring bij de politie een brief ontving dat ik was aangenomen als leerling-tandtechnicus bij het Tandtechnisch Laboratorium Siesling in Zwolle. Ik besloot daar aan de slag te gaan. Het is een van de beste beslissingen in mijn leven; nooit ben ik chagrijnig naar mijn werk gegaan, altijd heb ik er plezier aan beleefd.” TTL Siesling was naar Lubberts’ mening een mooi, maar groot bedrijf. “Na twee maanden kon ik toevallig terecht bij Bert Brante in Steenwijk. Bert deed niet alleen tandtechniek, maar ook tandprothetiek. Dat leek me toen al interessant. Maar eerst ging ik me als tandtechnicus bekwamen door bij Bert tandtechniek te doen en ondertussen het Instituut Vakopleiding Tandtechniek (IVT) te bezoeken. Na vier jaar rondde ik de opleiding af en ging ik meteen door met de opleiding tot tandprotheticus. Bij zowel het IVT als de Stichting Nederlands Tandprothetisch Instituut (SNTI) ben ik trouwens in de jaren negentig ook betrokken geweest als docent.”

Hij vervolgt: “Na TTL Brante heb ik nog even bij ATL Zwolle en TTL Delka in Doetinchem gewerkt. Vervolgens kreeg ik het aanbod een tandtechnisch lab op te zetten binnen een tandartspraktijk op Urk. Ik heb me er vooral gebogen over prothese- en goud/porseleinwerk en regulatiewerk. Nadat ik in 1980 het diploma tandprothetiek had behaald, ben ik daar nog een aantal jaren blijven werken.”

Onverwachte stap

Toen in 1984 een grachtenpand in Kampen te huur bleek te zijn, maakte Lubberts zijn droom waar een eigen tandprothetische praktijk te beginnen. Het was deze locatie

waar ruim 25 jaar later Marja Marskamp zou komen solliciteren voor de functie van leerling-tandtechnicus. Dat was een stap die ze kort ervoor niet had kunnen voorzien. Marskamp: “Ik ben geboren in Wilsom, een plaats tussen Zwolle en Kampen. Op jonge leeftijd begon ik tenortuba te spelen. Als tiener besloot ik toelatingsexamen te doen voor het conservatorium in Zwolle. Ik werd toegelaten en heb de opleiding ook afgerond. Mijn eerste beroep was dus musicus. Ik heb

als je zó priegelig kunt werken, moet je ook talent hebben voor tandtechniek.”

Intentieovereenkomst

Een voorwaarde voor haar aanstelling was dat Marskamp de opleiding tot tandtechnicus zou volgen. “In augustus begon ik bij Nico en in september begon de opleiding.” Lubberts: “Marja zou binnen vier jaar cum laude slagen.” Marskamp: “En net als Nico

‘Ik besepte dat ik klaar was voor het eigenaarschap’

invalwerk gedaan bij militaire orkesten en wat les gegeven. Een mooie professie, maar je hebt niet volop werk. Daarom besloot ik van een andere hobby mijn beroep te maken: ik werd turntrainer. Oók een mooi vak, maar eveneens met een nadeel: je bent meestal 's avonds aan het werk bij verenigingen, precies wanneer anderen vrij zijn. En overdag zit je juist thuis.” Een bevriende turntrainer, die tandartsassistente was, wist dat Marskamp op zoek was naar iets anders. Zij vertelde dat een tandprotheticus in Kampen een vacature had voor een leerling-tandtechnicus. Marskamp: “Zij dacht dat tandtechniek wel bij mij paste, omdat ik ook graag fröbelde.” Lubberts: “Fröbelen? Met dat woord zou je Marja te kort doen. Zij had tijdens het sollicitatiegesprek hier in de praktijk een collage van prachtige zelfgemaakte sieraden bij zich. Ik dacht:

destijds, ben ik na het diploma meteen doorgegaan met de opleiding tot tandprotheticus. Afgelopen zomer ontving ik ook dát diploma.” Op dat moment was het al een uitgemaakte zaak dat Marskamp de praktijk zou overnemen. Lubberts: “We hadden een intentieovereenkomst getekend. Een van de ontbindende factoren was dat Marja niet haar diploma tandprothetiek zou halen.” Met een grijs: “Maar ik heb me nooit zorgen gemaakt dat ze niet zou slagen.” Een praktijkovername, hoe geef je daar gestalte aan? Aan welke zaken moet worden gedacht? Marskamp: “De ONT heeft hiervoor een ‘checklist praktijkoverdracht’ ontwikkeld. Dat vernamen Nico en ik toen we al een eind onderweg waren, maar het was zeker nuttig het document erbij te hebben.” Lubberts: “We zijn eind van 2017 van start

gegaan met een stappenplan dat mijn boekhouder heeft opgesteld nadat ik hem had verteld over de beoogde overname. Marja had ook een adviseur die ze erbij betrok. De cijfers van de praktijk kwamen op tafel en we hebben beiden onze wensen uitgesproken." Marskamp: "We zijn geen moeilijkheden tegengekomen. We hebben financiële afspraken gemaakt waarin we ons beiden konden vinden, waarna we alles hebben vastgelegd in de intentieovereenkomst."

Langzaam wenen

En nu? Gaat Marskamp haar eigen stempel drukken? "Nee, ik loop hier nu ruim acht jaar rond en heb altijd gevonden dat het een aangename en kleinschalige praktijk is. Ik wil daar graag een vervolg aan geven, heb niet de behoefte veel te veranderen.

Leerling-tandtechnicus Martin Winter blijft hier ook actief." Lubberts: "De overname is zelfs zó geruisloos verlopen, dat menige cliënt niet weet dat Marja inmiddels de eigenaar is en ik personeel. Dat zijn we nu wel voorzichtig aan het vertellen." Marskamp: "Ik had ook niet het verlangen de praktijknaam

'Ik had een prima kandidaat voor de opvolging in mijn nabijheid'

te veranderen of naar een ander pand te verhuizen. Dat laatste gebeurt over een paar jaar misschien wel als mocht blijken dat de digitalisering van de tandprothetiek een ander soort ruimte vraagt." Kan Marskamp ondanks het eigenaarschap nog tijd besteden aan haar hobby's? "Ja, ik geef nog steeds turnles en speel ook mu-

ziek." En Lubberts, hoe ziet zijn leven eruit in de nieuwe situatie? "Ik ben nog altijd dol op tandprothetiek en hoop dat ik na de zomer van 2020 kan blijven werken in de praktijk, maar wel minder vaak. Inmiddels heb ik meer tijd voor mijn hobby's. Ik ben fervent motorrijder en wil in de toekomst vaker met

een tentje achterop door Scandinavië en landen als Duitsland en Schotland trekken." Marskamp: "Zo wen ik langzaam steeds meer aan het eigenaarschap. Wanneer Nico bijvoorbeeld twee weken is weg geweest, kan ik hem daarna vragen naar zaken die ik in de tussentijd ben tegengekomen. Op deze manier is de overname soepel verlopen."

Eric Engelbrecht en Youri de Visser in Helsinki Finse visite

Tekst: Gerben Stolk / PlumaTekst

Bijzonder: twee collega-tandprothetici hebben in november in een informele setting met een Finse topambtenaar van gedachten gewisseld over de situatie in Nederland. Eric Engelbrecht en Youri de Visser blikken terug.

"De cirkel was rond. In de jaren tachtig heeft de Finse hoogleraar Risto Tuominen een bijdrage geleverd aan de erkenning van het beroep van tandprotheticus in Nederland. En nu hebben wij op onze beurt onze Finse collega's een handje kunnen helpen." Dat vertelt Eric Engelbrecht. De tandprotheticus was jarenlang ONT-voorzitter. Van vrijdag 8 tot en met zondag 10 november vertoefde Engelbrecht samen met Youri de Visser (37) in Helsinki. De penningmeester van de ONT vertegenwoordigde het huidige bestuur.

Engelbrecht: "In november was het veertig jaar geleden dat de Finse tandprothetici zich afscheidden van de tandtechnici. Zij richtten toen een eigen beroepsvereniging op, de Erikoishammasteknikkiliitto Ry Union of Denturists. Als vicevoorzitter van de internationale organisatie van tandprothetici, de International Federation of Denturists (IFD), ben ik Nederlands afgevaardigde tijdens buitenlandse bijeenkomsten. In die hoedanigheid ontving ik een uitnodiging om het jubileumweekend in Helsinki bij te wonen. Ik heb Youri gevraagd mee te gaan. Zo zou hij als vertegenwoordiger van een jongere

generatie collega's buitenlandse contacten kunnen opdoen en het belang ervaren van een internationaal tandprothetici-netwerk. Dat is goed voor de toekomst van de ONT en Nederlandse tandprothetici."

De Visser: "Het was inderdaad nuttig. Internationale samenwerking - zowel qua beleid als vakinhoudelijk - kan onze beroepsgroep naar een nog hoger plan brengen. Je leert van elkaar. Goede voorbeelden uit een ander land kun je soms implementeren in je eigen land. Bovendien is het zaak dat nieuwe lichten bestuurders en beroepsbeoefenaren uit verschillende landen elkaar leren kennen. Wij zijn bijvoorbeeld op een andere manier opgeleid dan collega's die twintig of dertig jaar geleden hun diploma haalden. Voor de bestuurlijke

continuïteit is het belangrijk dat een netwerk van jongere generaties ontstaat. Eerst kende ik de IFD alleen van naam en van papier. Nu heb ik er een gevoel bij."

Engelbrecht: "De aanwezigheid van Youri en mij onderstreepte ook de broederschap tussen de ONT en de Finse Organisatie van Tandprothetici. Toen wij in de vorige eeuw ijverden voor de wettelijke erkenning van de beroepsgroep, heeft de Finse hoogleraar Risto Tuominen hiervoor inhoudelijk een

V.l.n.r. Urban Christen-Méndez (voorzitter van de IFD en onlangs benoemd tot Sterkenburger), Ikka Imad Garaisi, Eric Engelbrecht (vice-voorzitter IFD) en John Rogan

lans gebroken bij de Nederlandse regering. Sindsdien bestaat er een hechte band. De Finse Organisatie van Tandprothetici heeft in 1990 ook de ONT-award ontvangen."

De Visser: "Tijdens het veertigjarig jubileum waren overigens ook andere organisaties van tandprothetici vertegenwoordigd. Zo waren er Australische collega's, maakte de nieuwe - Zwitserse - IFD-voorzitter zijn opwachting en was er een Canadese delegatie."

Engelbrecht: "Kort na aankomst in Helsinki hebben Youri en ik allereerst een tandenbeurs bezocht: the Finnish Dental Convention and Exhibition. Het viel ons op dat de digitalisering van de tandprothetiek er nog op een laag pitje staat. In Nederland zijn we een stuk verder, tandprothetici in ons land blijken early adopters te zijn."

De Visser: "In de avonduren hebben we gedineerd met de Finse bestuursleden. Finland kent ongeveer 400 tandprothetici. Dat zijn er net zoveel als in ons land, maar er wonen minder mensen, nog geen zes miljoen. We vernamen dat tandprothetici er bijna de volledige tandprothetische markt bedienen. Net als bij ons werken zij vaak samen met

tandartsen en vindt vrijwel iedereen dat vanzelfsprekend."

Engelbrecht: "Zaterdagavond schoven we aan tijdens het galadiner van de Finse collega's, waarbij ook de buitenlandse delegaties aanwezig waren. In deze informele setting hebben we van gedachten gewisseld met dr. Merja Auero. Als dental chief officer is zij de hoogste mondzorgambtenaar binnen dit thema bij het Finse equivalent van het ministerie van VWS. Zij is directe adviseur van de minister. De reden voor het gesprek met ons? In Finland wordt overwogen de bevoegdheden van de tandprotheticus uit te breiden. Dit zou betekenen dat binnen het dentale team iedereen nóg meer gaat doen waarin hij bekwaam is: bijvoorbeeld tandartsen tandheelkunde en tandprothetici vervangende mondzorg. Vanzelfsprekend wil men zo goed mogelijk geïnformeerd zijn voordat een besluit wordt genomen." **De Visser:** "Qua verantwoordelijkheden voor tandprothetici zijn wij wat verder dan Finland. De dental chief officer wilde weten hoe wij het in Nederland hebben georganiseerd. Welke bevoegdheden hebben wij? En wat betekent dit voor de burger?"

Engelbrecht: "De belangrijkste vraag van de dental chief officer was of mondzorg voor iedereen beschikbaar is in Nederland. Het bleek haar grootste zorg te zijn deze beschikbaar te houden in een vergrijzende samenleving. Maar zij wilde ook weten hoe wij als tandprothetici kijken naar onze status en ons werk. Zijn we tevreden in de huidige situatie? Wat zijn volgens ons de voordelen van de taakverdeling in de Nederlandse situatie? De dental chief officer bleek in elk geval goed op de hoogte te zijn. Ze sprak bijvoorbeeld over partiële protheses, protheses op implantaten en zelfs het plaatsen van een kroon - en dit alles vanuit het perspectief van een teamverband met specifieke bekwaamheden. Verder vonden Youri en ik het goed om te zien dat ook in Finland de beroepsverenigingen van tandartsen en tandprothetici samen optrekken. Zo was de voorzitter van de Finse tandartsenvereniging van de partij tijdens het galadiner. Een andere parallel met ons land is dat de overheid en beroepsgroepen elkaar zien als bondgenoten, dat sámen naar oplossingen wordt gezocht." **De Visser:** "We kijken terug op een gezellig en vruchtbaar weekend."

Wat hebben boeren en tandprothetici gemeen?

De boeren gaan massaal de weg op en protesteren dat het een lieve lust is. En niet zonder resultaat. De politiek lijkt toch gevoelig voor hun argumenten, mede door de steun van de bevolking. Wat hebben boeren en tandprothetici dan gemeen? Nou, meer dan u in eerste instantie misschien zou verwachten. Beiden hebben een belangrijke bijdrage aan lekker eten. Voor tandprothetici geldt dat natuurlijk alleen voor mensen met een prothese, maar juist bij deze groep is eten erg belangrijk. Dit is vaak een kwetsbare groep waar weinig andere leuke dingen betaalbaar voor zijn, of door steeds grotere fysieke beperkingen zelfs mogelijk zijn. Een belangrijke maatschappelijke waarde dus, maar hoe gaan beleidsmakers dan met boeren en tandprothetici om? Nou, dat is ook anders dan u zou verwachten. Ten eerste neemt het aantal regels sterk toe. Voor boeren zijn dat de milieumaatregelen en voor tandprothetici bijvoorbeeld de AVG, de regeling hulpmiddelen en WIP-richtlijnen. Het einde van verdergaande regelgeving is niet inzicht. Toch is dat niet het lastigste. Voor boeren zijn steeds meer monden te voeden, maar toch denkt de politiek aan minder boeren. Voor tandprothetici wordt de vergrijzing een uitdaging, maar toch worden de tarieven van de verzekeraars steeds lager ondanks stijgende grondstofkosten en forse investeringen. De verzekeraars knappen hier het vuile werk op voor de politiek. Een bijzonder averechts effect wat we bij Shell niet tegenkomen. Nooit zegt de politiek dat Shell te veel fossiele brandstoffen op de markt brengt, en daarom zou moeten inkrimpen. Boeren en tandprothetici hebben de ruimte nodig om de uitdagingen van de toekomst aan te kunnen. Wanneer gaat de politiek dit erkennen?

De bedrijfsadviseur

